

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN PHƯƠNG ANH

**KINH TẾ HỘ NÔNG DÂN BỊ THU HỒI ĐẤT TRONG
QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN KHU CÔNG NGHIỆP TẠI
THỊ XÃ PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN PHƯƠNG ANH

**KINH TẾ HỘ NÔNG DÂN BỊ THU HỒI ĐẤT TRONG
QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN KHU CÔNG NGHIỆP TẠI
THỊ XÃ PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN**

NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Mã số: 8.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. LÊ QUỐC HỘI

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu độc lập của riêng tôi với sự hướng dẫn khoa học của giáo viên hướng dẫn. Các tài liệu, số liệu sử dụng trong luận văn do các phòng ban chuyên môn của thành phố cung cấp và ngoài ra là các số liệu do cá nhân tôi thu thập, khảo sát từ việc điều tra các hộ nông dân, các cơ quan và đơn vị liên quan. Những thông tin, số liệu, tư liệu đưa ra trong luận văn được trích dẫn rõ ràng, đầy đủ về nguồn gốc. Những số liệu thu thập và tổng hợp của cá nhân bảo đảm tính khách quan và trung thực.

Thái Nguyên, tháng 02 năm 2020

Tác giả luận văn

Nguyễn Phương Anh

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự giúp đỡ tận tình của các tập thể và cá nhân. Cho phép tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo PGS.TS. Lê Quốc Hội - người đã trực tiếp chỉ bảo, hướng dẫn giúp đỡ tôi rất tận tình trong suốt thời gian thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các thầy, cô giáo trong Ban Giám hiệu Nhà trường, Phòng Quản lý Đào tạo Sau Đại học, các khoa, phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh – Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi, giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn phòng Kinh tế thị xã Phổ Yên, phòng Nông nghiệp thị xã Phổ Yên, Cục Thống kê tỉnh Thái Nguyên và các cơ quan có liên quan, các cán bộ, nhân viên, trực tiếp quản lý lĩnh vực nông nghiệp, các khu công nghiệp trên địa bàn thị xã Phổ Yên, các hộ nông dân và những người dân thị xã Phổ Yên tham gia trả lời khảo sát, phỏng vấn đã nhiệt tình giúp đỡ, cộng tác, cung cấp số liệu và thông tin tôi trong việc thu thập tài liệu, phỏng vấn điều tra để tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của đồng nghiệp, bạn bè, cùng toàn thể gia đình đã luôn động viên, ủng hộ, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 02 năm 2020

Tác giả luận văn

Nguyễn Phương Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn	4
5. Kết cấu của luận văn	4
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ KINH TẾ HỘ NÔNG DÂN BỊ THU HỒI ĐẤT TRONG QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN KCN	5
1.1. Cơ sở lý luận về kinh tế hộ nông dân bị thu hồi đất trong quá trình phát triển các KCN.	5
1.1.1. Một số lý luận chung về phát triển khu công nghiệp	5
1.1.2. Khái niệm và đặc trưng của kinh tế hộ nông dân.....	11
1.2. Kinh tế hộ nông dân bị thu hồi đất trong quá trình phát triển KCN [9,10].....	14
1.2.1. Các Yếu tố ảnh hưởng đến kinh tế hộ nông dân trong quá trình phát triển KCN	14
1.2.2. Kinh nghiệm phát triển kinh tế hộ nông dân trong quá trình phát triển khu công nghiệp của một số địa phương trên toàn quốc.	18
CHƯƠNG 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	24
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	24
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	24
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	24
2.2.2. Phương pháp tổng hợp số liệu.....	26
2.3. Phương pháp phân tích số liệu	27

2.3.1. Phương pháp thống kê mô tả.....	27
2.3.2. Phương pháp so sánh.....	28
2.4. Hệ thống chỉ tiêu phân tích	28
2.4.1. Chỉ tiêu về ảnh hưởng của phát triển KCN đến việc làm của hộ.....	28
2.4.2. Chỉ tiêu về ảnh hưởng của phát triển KCN đến hoạt động sản xuất của hộ nông dân bị thu hồi đất trong quá trình phát triển KCN	28
CHƯƠNG 3: THỰC TRẠNG KINH TẾ HỘ NÔNG DÂN BỊ THU HỒI ĐẤT TRONG QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN KHU CÔNG NGHIỆP Ở THỊ XÃ PHỔ YÊN	31
3.1. Khái quát Thị xã Phổ Yên.....	31
3.1.1. Điều kiện tự nhiên[14]	31
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	35
3.1.3. Điều kiện kinh tế xã hội	38
3.2. Thực trạng và tốc độ phát triển KCN ở thị xã Phổ Yên.....	46
3.3. Ảnh hưởng của KCN đến phát triển KT-XH của thị xã Phổ Yên	49
3.3.1. Ảnh hưởng tới tăng trưởng kinh tế	49
3.3.2. Ảnh hưởng tới chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....	50
3.3.3. Ảnh hưởng của phát triển KCN đến dân số, lao động và việc làm	52
3.3.4. Ảnh hưởng tới các vấn đề xã hội khác	53
3.4. Kinh tế của hộ nông dân bị thu hồi đất trong quá trình phát triển khu công nghiệp ở thị xã Phổ Yên.....	54
3.5. Đánh giá chung về kinh tế của hộ nông dân bị thu hồi đất trong quá trình phát triển khu công nghiệp ở thị xã Phổ Yên.....	67
3.5.1. Kết quả đạt được	67
3.5.2. Nguyên nhân.	69
CHƯƠNG 4: GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KINH TẾ HỘ NÔNG DÂN BỊ THU HỒI ĐẤT TRONG QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN KHU CÔNG NGHIỆP TẠI THỊ XÃ PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	71
4.1. Quan điểm, phương hướng, mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của thị xã Phổ Yên	71

4.1.1. Quan điểm về phát triển KCN.....	71
4.1.2. Mục tiêu phát triển kinh tế xã hội của Thị xã	73
4.1.3. Phương hướng phát triển kinh tế - xã hội của thị xã Phổ Yên.....	74
4.2. Các giải pháp nhằm phát triển kinh tế của hộ nông dân bị thu hồi đất trong quá trình phát triển khu công nghiệp ở thị xã Phổ Yên	75
4.2.1. Những giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao thu nhập hộ nông dân bị mất đất nông nghiệp trong quá trình phát triển KCN.	75
4.2.2. Nhóm giải pháp nhằm tạo việc làm cho hộ nông dân bị mất đất nông nghiệp trong quá trình phát triển KCN.	77
4.2.3. Các giải pháp nhằm phát triển sản xuất cho nông dân bị mất đất nông nghiệp trong quá trình phát triển KCN.	79
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	86
1. Kết luận	86
2. Kiến nghị	87
TÀI LIỆU THAM KHẢO	88
PHIẾU ĐIỀU TRA.....	90

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

* Danh mục các từ viết tắt tiếng Việt

Chữ viết tắt	Nội dung đầy đủ
KCN	: Khu công nghiệp
DA	: Dự án
CCN	: Cụm công nghiệp
GDP	: Tổng thu nhập quốc dân trong nước
NN	: Nông nghiệp
ĐVT	: Đơn vị tính
TP	: Thành phố
HĐH	: Hiện đại hóa
CNH	: Công nghiệp hóa
TTCN	: Tiêu thủ công nghiệp
KH-CN	: Khoa học công nghệ
KT-XH	: Kinh tế xã hội
KCX	: Khu chế xuất
KKT	: Khu kinh tế
DNNN	: Doanh nghiệp nước ngoài
QGVL	: Giải quyết việc làm
THĐ	: Thu hồi đất

* Danh mục các từ viết tắt tiếng Anh

Chữ viết tắt	Nội dung đầy đủ
GDP	: Tổng sản phẩm quốc nội (Gross Domestic Product)
GNP	: Tổng sản lượng quốc gia (Gross National Product)

DANH MỤC BẢNG, BIỂU ĐỒ

Bảng

Bảng 3.1: Diện tích và cơ cấu diện các loại đất Thị xã Phổ Yên.....	34
Bảng 3.2: Số liệu dân số phân theo giới tính và phân theo thành thị, nông thôn.....	36
Bảng 3.3: Giá trị sản xuất và tăng trưởng GTSX các ngành kinh tế trên địa bàn Thị xã Phổ Yên.....	41
Bảng 3.4: Giá trị sản xuất của một số ngành công nghiệp trọng điểm giai đoạn 2016 - 2018.....	44
Bảng 3.5: Chi tiết khu công nghiệp trên địa bàn thị xã Phổ Yên - Cụm công nghiệp (CCN):	46
Bảng 3.6: Cụm công nghiệp được phê duyệt quy hoạch phát triển trên địa bàn	48
Bảng 3.11: Tác động của phát triển KCN đến hoạt động phi nông nghiệp	59
Bảng 3.11: Đánh giá hiệu quả SXKD của hộ trước và sau THĐ.....	60
Bảng 3.7: Sự thay đổi việc làm của người nông dân bị thu hồi đất.....	62
Bảng 3.8: Tỷ lệ thời gian làm việc của các thành viên trong hộ trước khi bị thu hồi đất.....	64
Bảng 3.13: Ý kiến của các hộ điều tra đánh giá sự thay đổi của thu nhập do tác động của phát triển KCN	65
Bảng 3.14: Thể hiện tổng thu nhập bình quân hộ trước và sau khi thu hồi đất	67

Biểu

Biểu 3.1: Cơ cấu kinh tế ngành trên địa bàn thị xã năm 2018.....	43
Biểu 3.2: Tốc độ phát triển giá trị sản xuất công nghiệp	45
Biểu 3.3: Sự thay đổi về giá trị SX của thị xã giai đoạn 2016 - 2018	49
Biểu 3.4: Chuyển dịch cơ cấu kinh tế của thị xã giai đoạn 2016 - 2018	51
Biểu 3.5: Tỷ lệ hộ sử dụng tiền đền bù cho chi tiêu theo các tiêu chí.....	62

